

PARAULA I VIDA

Una cultura de l'esperança

En aquests temps de crisi en què ens movem entre tantes inseguretats i incerteses, pot semblar una ingenuïtat o un atreviment invitar a l'esperança. Però, també en aquest temps nostre, cal renovar la via de l'esperança en el futur, conscients que es tracta d'un camí que cal recórrer amb paciència i esforç, i no sols si no en companyia amb els altres cristians.

Com ha escrit el professor Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, «els últims deu anys, després dels tràgics atemptats de l'11 de setembre de 2001 als Estats Units primer i més tard a ciutats europees com Madrid i Londres, han estat un temps de por. Però, després de la por, hem d'entrar en el temps de l'esperança. Ens cal refer una cultura de l'esperança». Tenim neces-

El dia 28 d'octubre Benet XVI va cloure el darrer Sínode dels Bisbes, en el qual participà el cardenal Martínez Sistach

sitat de cultivar-la cada dia. L'esperança no és un clima d'optimisme que es pot tenir en un moment i que ens pot deixar en qualsevol altre moment. L'esperança cristiana és una virtut teològica, que vol dir que és un do de Déu, i per això l'esperança —per moltes que siguin les dificultats— és forta i constant.

Actualment, amb motiu del recent Sínode dels Bisbes, s'ha parlat molt de l'evangelització. En aquest context, he recordat unes paraules que va escriure Joan Pau II sobre l'esperança en la seva exhortació *L'Església a Europa*: «Per poder anunciar l'Evangeli de l'esperança cal una sòlida fidelitat a l'Evangeli mateix. Per tant, la predicació de l'Església, en totes les seves formes, s'ha de centrar sempre en la persona de Jesús i ha de conduir cada cop més a Ell.»

I el beat Joan Pau II afegia encara aquesta observació: «Cal vigilar que Crist sigui presentat en la seva integritat: no solament com a model ètic, sinó abans que res com el Fill de Déu, el salvador únic i necessari per a tots, que viu i actua en la seva Església. Perquè l'esperança sigui veritable i indestructible, la predicació íntegra, clara i renovada de Jesucrist ressuscitat, de la resurrecció i de la vida eterna ha de ser una prioritat en l'acció pastoral dels pròxims anys.»

Benet XVI, en la inauguració del recent Sínode dels Bisbes, ens ha recordat que «l'evangelització, en tots els temps i en tots els llocs, té sempre com a punt central Jesús, el Crist, el Fill de Déu, i el crucifix és per excel·lència el signe distintiu del qui anuncia l'Evangeli, signe d'amor i de pau, crida a la conversió i a la reconciliació». L'anunci de l'Evangeli de l'esperança comporta el pas d'una fe sostinguda pels costums socials, a una fe més personal, més madura i més convençuda.

L'esperança cristiana està fonamentada en Déu i per això és segura, però també és exigent, laboriosa i pacient. L'esperança és capaç de fer emergir allò millor que hi ha en nosaltres mateixos i en els altres. Un dels serveis que els cristians podem fer a les nostres societats, sotragades per tantes pors i inseguretats, és ser promotors d'una veritable cultura de l'esperança. És un servei especialment necessari en les actuals circumstàncies i ben oportú en el temps d'Advent que començarem el proper diumenge.

El temps de la preparació a la festa de Nadal ens ha d'invitar, aquest any especialment, a donar testimoni que creient, esperant i estimant els homes podem viure en pau i construir un futur sobre unes bases sòlides.

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Doctorat *honoris causa* al cardenal de Barcelona

El passat dia 6 de novembre, a Varsòvia, el cardenal Lluís Martínez Sistach rebé el doctorat *honoris causa* per la Pontificia Facultat de Teologia de Varsòvia. Acompanyaren el cardenal de Barcelona, el cardenal Kazimierz Nycz, arquebisbe metropolità de la capital polonesa, el rector magnífic de la Pontificia Facultat, Krzysztof Pawlina, i altres membres de la comissió de govern d'aquesta facultat, que forma part de la Universitat Catòlica de Varsòvia. El discurs doctoral del nostre cardenal tractà sobre «La presència de l'Església i els cristians en la societat», inspirant-se en el Concili Vaticà II i en els posteriors ensenyaments sobre la missió dels laics en l'Església i en el món. Durant la seva estada, el Dr. Martínez Sistach mantingué diverses entrevistes amb persones relacionades amb el Papa Joan Pau II, entre les quals el cardenal Józef Glemp, del qual fou company d'estudis a Roma. També visità el santuari de la Divina Misericòrdia i presentà la versió polonesa del seu llibre *Les associacions de fidels*.

GLOSSA

Testimoniatge a l'aula

Una dona d'uns quaranta anys i escaig és professora de religió en una escola pública. Una de les seves alumnes de primer de primària segueix les classes amb una atenció notable. El seu germà ja ha estat alumne de la mateixa professora. De fet, va demanar fer la primera comunió mogut pel testimoniatge de la professora. La mestra és soltera, molt lliurada a la seva professió. Se sent enviada en missió per l'Església en l'exercici del seu servei docent. És una cristiana compromesa amb la comunitat creient i amb els altres. La nena del nostre relat, avui, li ha preguntat si tenia marit. La professora ha respost que no. Una segona pregunta ha estat sobre si tenia fills. Davant la resposta negativa, la nena ha exclamat: «Oh, quina pena que no tinguis marit!», i s'ha aixecat de la cadira i s'ha posat a dibuixar la professora, amb el seu marit, a la pissarra. La pregunta era d'esperar: «Com es diu el meu marit?» Amb una lletra encara maldestra, la nena ha escrit: «Jesús.»

Aquesta professora té força clar el nord que orienta la seva existència. Ha après a estimar Déu i a estimar el proïsme. Com tants d'altres cristians i cristianes compromesos, ha fet norma de vida d'aquests manaments de Jesús. «Quin és el primer de tots els manaments? Jesús va respondre: El primer és: Escolta, Israel: el Senyor

és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament i amb totes les forces. El segon és aquest: Estima els altres com a tu mateix. No hi ha cap manament més gran que aquest» (Mt 12,28-31). Ho viu amb esperança i així ho transmet. Segueix el Crist i anuncia el seu amor en el servei al Regne en les classes de religió. Se sap estimada per Déu i fa arribar aquesta estimació als altres. La nena ho ha copsat i, amb la innocència dels infants, ho ha dibuixat a la pissarra i, amb la mateixa innocència, ha adjudicat a Jesús el paper de marit. Ha adaptat a la situació copsada l'esquema familiar que li és proper i valuós. «Amb la paraula dels infants i dels nadons t'has fet cantar una lloança?» (Mt 21,16). El testimoniatge descrit i la resposta suscitada succeí en el context d'una classe de religió, però es pot produir en la classe de qualsevol matèria i ser-ne protagonista qualsevol professor cristià, casat o solter, esdevingut testimoni per als seus alumnes. Qualsevol professor conscient que «els dons són diversos, però l'Esperit és un de sol» i que «tot això és obra de l'únic i mateix Esperit, que distribueix els seus dons a cadascú tal com ell vol» (1Co 12, 4.11).

Enric Puig Jofra, SJ

ANY DE LA FE

Sostinguts per la fe, mirem amb esperança...

«En Crist, mort i ressuscitat per la nostra salvació, s'il·luminen plenament els exemples de fe que han marcat els últims dos mil anys de la nostra història de salvació [...]. Sostinguts per la fe, mirem amb esperança el nostre compromís en el món, esperant "un cel nou i una terra nova en què habiti la justícia" (2Pe 3,13; cf. Ap 21,1).»

(Benet XVI. *La porta de la fe*, n. 13 i 14)

JESUCRIST, REI DE TOT EL MÓN

► Lectura de la profecia de Daniel (Dn 7,13-14)

Tot mirant aquella visió de nit, vaig veure venir enmig dels núvols del cel com un Fill d'home, s'acostà al vell venerable, el presentaren davant d'ell i li fou donada la sobirania, la glòria i la reialesa, i tots els pobles, tribus i llengües li faran homenatge. La seva sobirania és eterna, no passarà mai, la seva reialesa no decaurà.

► Salm responsorial (92)

R. *El Senyor és rei, va vestit de majestat.*

El Senyor és rei, va vestit de majestat. / El Senyor va vestit i cenyit de poder. R.

Manté ferm tot el món, incommovible. / El vostre soli es manté des del principi, / vós sou des de sempre. R.

El vostre pacte és irrevocable; / la santetat, Senyor, escolta a casa vostra / al llarg de tots els temps. R.

► Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan (Ap 1,5-8)

Jesucrist és el testimoni fidel, el primer ressuscitat d'entre els morts, el sobirà dels reis de la terra.

Ell ens estima i ens ha alliberat dels nostres pecats amb la seva sang per fer de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu, el seu Pare; que li sigui donada la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén. Mireu, ve sobre els núvols, i tothom el veurà amb els propis ulls, fins aquells que el van traspasar, i totes les famílies de la terra es lamentaran per ell. Sí, amén. Jo sóc l'Alfa, la primera lletra de l'alfabet, i l'Omega, que és la darrera, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ha de venir, el Déu de l'univers.

► Lectura de l'evangeli segons sant Joan (Jn 18,33b-37)

En aquell temps, Pilat digué a Jesús: «Ets tu el rei dels jueus?» Jesús contestà: «Surt de vós, això que em pregunteu, o són d'altres els qui us ho han dit de mí?» Respongué Pilat: «Jo, no sóc pas jueu. És el teu poble i els mateixos grans sacerdots, els qui t'han entregat a les meves mans. He de saber què has fet». Jesús respongué: «La meua reialesa no és cosa d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. I és que la meua reialesa no és d'aquí». Pilat digué: «Per tant, vols dir que ets rei». Jesús contestà: «Teniu raó: jo sóc rei. La meua missió és la de ser un testimoni de la veritat; per això he nascut i per això he vingut al món: tots els qui són de la veritat escolten la meua veu.»

► Lectura de la profecia de Daniel (Dn 7,13-14)

Mientras miraba, en la visión nocturna vi venir en las nubes del cielo como un hijo de hombre, que se acercó al anciano y se presentó ante él. Le dieron poder real y dominio; todos los pueblos, naciones y lenguas lo respetarán. Su dominio es eterno y no pasa, su reino no tendrá fin.

► Salmo responsorial (92)

R. *El Señor reina, vestido de majestad.*

El Señor reina, vestido de majestad, / el Señor, vestido y ceñido de poder. R.

Así está firme el orbe y no vacila. / Tu trono está firme desde siempre, / y tú eres eterno. R.

Tus mandatos son fieles y seguros; / la santidad es el adorno de tu casa, / Señor, por días sin término. R.

► Lectura del libro del Apocalipsis (Ap 1,5-8)

Jesucristo es el testigo fiel, el primogénito de entre los muertos, el príncipe de los reyes de la tierra.

Aquel que nos amó, nos ha librado de nuestros pecados por su sangre, nos ha convertido en un reino y hecho sacerdotes de Dios, su Padre. A él la gloria y el poder por los siglos de los siglos. Amén. Mirad: Él viene en las nubes. Todo ojo lo verá; también los que lo atravesaron. Todos los pueblos de la tierra se lamentarán por su causa. Sí. Amén. Dice el Señor Dios: «Yo soy el Alfa y la Omega, el que es, el que era y el que viene, el Todopoderoso.»

► Lectura del santo evangelio según san Juan (Jn 18,33b-37)

En aquel tiempo, dijo Pilato a Jesús: «¿Eres tú el rey de los judíos?» Jesús le contestó: «¿Dices eso por tu cuenta o te lo han dicho otros de mí?» Pilato replicó: «¿Acaso soy yo judío? Tu gente y los sumos sacerdotes te han entregado a mí; ¿qué has hecho?» Jesús le contestó:

«Mi reino no es de este mundo. Si mi reino fuera de este mundo, mi guardia habría luchado para que no cayera en manos de los judíos. Pero mi reino no es de aquí.» Pilato le dijo: «Conque, ¿tú eres rey?» Jesús le contestó: «Tú lo dices: soy rey. Yo para esto he nacido y para esto he venido al mundo; para ser testigo de la verdad. Todo el que es de la verdad escucha mi voz.»

Crist Rei. Basilica de Sant Pau Extramurs (Roma)

COMENTARI

Crist Rei

Celebrem la festa de Crist Rei amb l'evangeli segons Joan. Com és ben sabut, en contrast amb la tradició dels evangelis sinòptics, l'Evangeli segons Joan no presenta Jesús proclamant la proximitat del Regne de Déu. El tema de la proclamació de Jesús en Joan és Jesús mateix. Aquesta senzilla constatació ja apropa Jesús i el Regne. Però hi ha més. En l'evangeli segons Joan Jesús és confessat com a Rei d'Israel al començament, en la trobada amb Natanael (1Jn 1,49). Després de la multiplicació dels pans, la gent que el reconeix com a profeta el vol proclamar rei (6,14-15). Més endavant, en la solemne entrada de Jesús a Jerusalem, la gent l'aclama com a rei d'Israel (12,13). Aquesta entrada de Jesús a Jerusalem apleix la profecia que diu que Jesús és «el que ve, el que està sempre venint» (12, 13; cf. 1,9.15. 27.29; 6,14; 11,27).

Tots aquests textos preparen el lector de l'evangeli segons Joan per a la gran revelació del relat de l'emprisonament i la mort de Jesús. Aquí Jesús s'autoproclama rei en el text d'avui, però és coronat d'espines i vestit amb un mantell de porpra. Amb aquesta aparença, que vol ser una mofa, és solemnement proclamat Rei per Pilat: «Aquí teniu el vostre Rei» (19,14). Aquests fragments són la introducció de la revelació paradoxal de l'episodi del rètol de la creu.

L'escena proclama a tot l'univers (grec, llatí i hebreu) que el patíbul es converteix en tron. Jesús és rei en la creu: «Jesús de Natzaret (és) el rei dels jueus» (19,19). A la petició dels grans sacerdots de treure el rètol, Pilat respon: «El que he escrit, resta escrit». *Scripta manent*. Com hem vist, la solemnitat de l'escena ha estat preparada al llarg de tot l'evangeli. L'exaltació

en la creu és la suprema glorificació de Jesús: «I, quan sigui exaltat en la creu, atrauré tothom cap a mi; deia això significant la mort amb què havia de morir» (12,32-33). Ara és glorificat el fill de l'home i Déu és glorificat en ell» (13,31; cf. 17,1).

Convé remarcar que el que diu l'escena del calvari no és que l'hora de la glorificació és l'hora de la mort de Jesús, sinó més aviat a l'inrevés: és l'hora de la mort que ja és l'hora de la glorificació. Aquest ensenyament confirma que la creu no és un patíbul sinó un tron. Jesús no solament ha capgirat el concepte de reialesa, sinó el de la vida i la mort: «Jo sóc la resurrecció i la vida, el qui creu en mi encara que morirà i tot el qui viu i creu en mi no morirà mai.»

Vet aquí un bon coronament de l'any litúrgic.

Oriol Tuñí, SJ

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

■ **Dilluns** (litúrgia de les hores: 2a setmana): Ap 14,1-3.4b-5 / SI 23 / Lc 21,1-4 ■ **dimarts**: Ap 14, 14-19 / SI 95 / Lc 21,5-11 ■ **dimecres**: Ap 15, 1-4 / SI 97 / Lc 21,12-19 ■ **dijous**: Ap 18,1-2.21-23;19,1-3.9a / SI 99 / Lc 21,20-28 ■ **divendres**: Rm 10,9-18 / SI 18 / Mt 4,18-22 ■ **dissabte**: Ap 22,1-7 / SI 94 / Lc 21,34-36.

Comença el temps d'Advent. Nou any litúrgic: cicle C

■ **Diumenge** vinent, I d'Advent (litúrgia de les hores: 1a setmana): Jr 33,14-16 / SI 24 / 1Te 3,12;4, 2 / Lc 21,25-28.34-36.

JESÚS DE NATZARET, PER BENET XVI

48. La reialesa de la veritat

Què és la veritat? No solament Pilat —en el seu interrogatori a Jesús— va deixar de banda aquesta pregunta com a insoluble i, per a la seva missió, impracticable. També avui, tant en la disputa política com en la discussió sobre la formació del dret, generalment és tinguda per enutjosa.

Però sense la veritat l'home no cospa el sentit de la seva vida, i deixa, al capdavant, el camp als més forts. *Redempció*, en el sentit ple de la paraula, pot consistir només en el fet que la veritat esdevingui reconeixible. I aquesta esdevé reconeixible si Déu esdevé reconeixible. Ell esdevé reconeixible en Jesucrist. En ell, Déu ha entrat en el món, i amb això ha alçat el criteri de la veritat enmig de la història. La veritat externament és impotent en el món; com Crist, segons els criteris del món, està sense poder. Ell no posseeix cap llegió. És crucificat. Però precisament així, en la total mancança de poder, ell és poderós, i només així la veritat esdevé sempre novament un poder.

En la conversa entre Jesús i l'escèptic Pilat es tracta de la reialesa de Jesús i, doncs, de la reialesa del regne de Déu.

Precisament, en la conversa de Jesús amb Pilat es fa evident que no existeix cap ruptura entre l'anunci de Jesús a Galilea —el regne de Déu— i els seus discursos a Jerusalem.

El centre del missatge fins a la creu —fins a la inscripció sobre la creu— és el regne de Déu, la nova reialesa que Jesús representa. La reialesa anunciada per Jesús en les paraboles i, finalment, de manera totalment oberta davant el jutge terrenal és, precisament, la reialesa de la veritat.

Per a Pilat, després de l'interrogatori queda clar el que, en principi, ell ja sabia abans. Aquest Jesús no és cap revolucionari polític, el seu missatge i el seu comportament no constitueixen cap perill per al domini romà. Si ha transgredit la Torà, a ell, que és romà, no li interessa.

Joseph Ratzinger-Benet XVI
(*Jesús de Natzaret*, 2a part, Ed. Claret)

«Quién reza se salva»

Quién reza se salva» es la campaña mundial que hace años lleva a cabo la revista italiana *30Giorni* —en español *30Días*—, que regala el pequeño libro con las oraciones principales del cristiano editado en varias lenguas. En la revista se publican cartas-testimonio de religiosos y religiosas, de monasterios de clausura, de misioneros y misioneras, de obispos y sacerdotes, y de fieles que elogian la campaña y afirman que: «Quién reza se salva». El director y propietario de dicha revista es Giulio Andreotti, miembro de la Democracia Cristiana y expresidente del gobierno de Italia.

«Quien reza se salva» es una frase de san Alfonso M. de Liguori, obispo y doctor de la Iglesia, que, según Benedicto XVI, «fue un insigne teólogo, moralista y maestro de vida espiritual, que inició —en los ambientes más humildes de la sociedad de Nápoles— una labor de evangelización, testimoniando —con palabras y hechos— las verdades fundamentales de la fe».

«Quién reza se salva» indica que quien reza posee las tres virtudes teológicas: la fe, la esperanza y la caridad.

Rezar es elevar la mente, el corazón, el alma a Dios, para adorarlo, darle gracias y pedirle su ayuda.

J. M. Alimbau

SANTORAL

25. ✠ Diumenge. Jesucrist, Rei de tot el món. Santa Caterina, vg. i mr. d'Alexandria, titular del monestir del Sinai (s. ix), patrona dels filòsofs; beata Júlia, rel. camaldulena; sant Erasme, Erm o Elm, mr.; sant Gonçal, bisbe.

26. Dilluns. Sant Silvestre (†1267), abat, fund. branca benedictina; sant Leonard de Porto Maurizio, prev. franciscà; sant Joan Berchmans (1599-1621), rel. jesuïta belga; sant Sirici, papa (384-399); sant Conrad, bisbe.

27. Dimarts. Mare de Déu de la Medalla Miraculosa (1830); sant Basileu, bisbe i mr.; beat Ramon Llull, mr., terciari franciscà, de Mallorca (1232-1316).

28. Dimecres. Sant Ruf, mr.; sant Mansuet, bisbe i mr.; sant Jaume de Marchia,

prev. franciscà; santa Caterina Labouré, vg. paüla.

29. Dijous. Sant Sadurní, Serni o Cerní, bisbe de Tolosa de Llenguadoc i mr.; sant Demetri, mr.; santa Il·luminada, vg.

30. Divendres. Sant Andreu, apòstol, de Betsaida, deixeble del Baptista i germà de Pere; santa Justina, verge i màrtir.

1. Dissabte. Sant Eloi, bisbe de Noyon (641-660), patró dels qui treballen els metalls; sants Edmon Campion i Robert Southwell, preveres, i beats Roger Filcock, Robert Middleton i companyys, màrtirs (jesuïtes); sant Naüm, profeta (s. vii aC); santa Natàlia, mr., esposa de sant Adrià.

INTENCIONS DEL SANT PARE (desembre)

General: Que els immigrants siguin acollits arreu del món amb generositat i amor autèntic, especialment per les comunitats cristianes.

Missional: Que Crist es reveli a tota la humanitat amb la llum que emana de Betlem i es reflecteix en el rostre de l'Església.

ENTREVISTA

JOSEP M. CANALS

La serenor de Sant Bru

Sant Bru ja és a la Sagrada Família. La imatge del fundador de l'orde de la Cartoixa va ser beneïda el dia de la seva festa, el proppassat 6 d'octubre, i ha quedat ubicada a l'exterior de l'absis de la Basílica, tal com va voler Gaudí. Sant Bru va fundar la primera cartoixa fa més de 900 anys i el 2015 se'n compliran 600 que, «en l'oasi de silenci, solitud i contemplació de Montalegre», es van establir els cartoixans a Catalunya, com recorda el P. Josep M. Canals, vicari de la Cartoixa de Montalegre, que ja apunta que aquesta efemèride la celebraran amb tota la solemnitat possible, perquè s'ho mereix. L'escultura de Sant Bru de la Sagrada Família és obra de Montserrat Garcia Rius.

En el context actual, el carisma cartoixà té més sentit?

En un món ple d'agressivitat, de violència i de presses el nostre carisma ofereix un altre estil de vida: la pau, la serenor, la tranquil·litat, la *quies* cartoixana. Podríem dir que les paraules de Gaudí, «el meu Amo no té pressa», ho expliquen molt bé.

Què creu que la societat hauria d'adoptar d'aquest carisma per a la seva vida diària?

Apuntaria dues coses: el sentit de la transcendència i de la prioritat de Déu sobre el món. Sant Bru, en una de les seves cartes, diu: «Hi ha algun altre bé que Déu tot sol?» I, també, buscar moments de solitud i de silenci per retrobar-se un mateix i recuperar la pau del cor per experimentar la joia de sentir-se fills de Déu i agermanats amb tots els homes.

Per què la soledat ajuda a arribar a la unió amb Déu i amb tota la humanitat?

Quan estem plens de nosaltres mateixos i de moltes coses que ens esclavitzen no som lliures; només quan ens despullem de tot i experimentem el nostre no-res podem viure el tot de Déu i sentir-nos posseïts i dominats pel seu Amor exclusiu, absorbent i transformador entregats plenament al servei dels altres; solitaris però solidaris amb la humanitat.

Òscar Bardaji i Martín

EVANGELIZAR

Sacramentalidad de la Palabra de Dios

El Sínodo de los Obispos del año 2008 sobre «La Palabra de Dios en la vida y la misión de la Iglesia» habla en la propuesta n.º 7 de «promover una reflexión teológica sobre la sacramentalidad de la Palabra de Dios». Es decir, en el primer anuncio, análogamente a como ocurre en los sacramentos si bien en menor intensidad, hay una intervención real del Padre, por el Hijo en el Espíritu Santo: la Trinidad sigue queriendo entrar en la historia *también* por el anuncio del misterio pascual. El Espíritu Santo unge a la persona del evangelizador y las palabras que este pronuncia, de manera que vehiculan la Palabra de Dios en su fase más elemental, pero no por ello menos eficaz: el anuncio de lo que Dios ha hecho en Jesús por la humanidad.

Es decir, para los cristianos anunciar a alguien el Evangelio de Jesucristo no es simplemente pasar una información o una argumentación, sino que es propiciar una intervención real de Dios en la vida concreta del que nos escucha en forma de primera llamada (esto es el llamado *carácter escatológico* del primer anuncio). Y quien hace efectivamente real y operativa la presencia de Dios en dicha conversación es el Espíritu Santo (esto es el llamado *carácter pneumatológico* del primer anuncio).

Que algo tan importante y decisivo en la transmisión de la primera fe pase tan desapercibido a una mayoría de pastores, catequistas, laicos y laicas, creemos que justifica hablar de *eslabón perdido* a propósito de la importancia del primer anuncio de Jesús y de su Evangelio. El Sínodo de los Obispos de este año ha estudiado «la nueva evangelización para la transmisión de la fe cristiana». Hay que estar atentos a sus propuestas finales y después al documento final del Papa para toda la Iglesia para ver cómo sus orientaciones puedan dar un nuevo dinamismo a la vida cristiana y a la labor evangelizadora de toda la Iglesia.

Xavier Morlans
(*El primer anuncio. El eslabón perdido*. Ed. PPC, Madrid 2009)

AGENDA

ACTES I CONFERÈNCIES

«**Barcelona en el camí del Sínode de la Nova Evangelització**». Conferència del cardenal Lluís Martínez Sistach. Organitzada per la Facultat de Teologia de Catalunya, la Facultat de Filosofia de Catalunya (URL) i la Fundació Joan Maragall. Dimarts 27 de novembre, a les 7 del vespre, a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231).

Ritu d'Ingrés al Catecumenat. Per a infants en edat catequètica que han de rebre el baptisme, 1 des. 11.30 h trobada festiva-catequètica i a les 17.15 h celebració del ritu, presidit pel cardenal Lluís Martínez Sistach, a la Catedral. Per a adults que demanen rebre la fe, 2 des. 16.30 h, a la Catedral. Cal inscripció prèvia (t. 620 030 530).

Missa funeral per tots els difunts de l'any. Serveis Funeraris de Barcelona-Grup Mémora convoca tots aquells que han perdut un familiar al llarg del darrer any a la missa que presidirà el cardenal Lluís Martínez Sistach a la Basílica de Santa Maria del Mar el proper 29 de novembre (19.30 h). Confirmeu l'assistència al t. 934 841 700 o c/e: confirmacioactes@sfbsa.es.

Facultat de Filosofia de Catalunya (URL). Acte acadèmic

amb motiu de la festivitat del beat Ramon Llull, patró de la URL, el dia 28 de novembre (12 h), al Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231). Presentació per Jaume Aymar. Projectió del documental *Miquel Batllori. L'agudesia d'un savi*. El P. Josep M. Benítez Riera, SJ, professor emèrit de la Pontifícia Universitat Gregoriana parlarà sobre «L'ascendència de Ramon Llull en Ignasi de Loiola». Presentació de les publicacions de la FFC. Interludi musical a càrrec de Miquel Pujol. Es prega confirmació. T. 934 534 338, c/e: facultat@filosofia.url.edu.

Simposi internacional sobre el Concili Vaticà II

La Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) organitza aquest any 4 simposis sobre les Constitucions del Vaticà II. El primer, sobre «La Paraula, revelació de Déu en Crist», se celebrarà a Barcelona els dies 11 i 12 de desembre.

Programa:

Dia 11 (9.30-13.30 h / 16-18.30 h)

- El context socioeconòmic i cultural (1960-1970) - Salvador Giner (IEC)
- El context socioeclesial del Concili Vaticà II - Norbert Miracle
- La qualificació doctrinal del Concili Vaticà II - Salvador Pié
- El Déu que es revela - Jordi A. Piqué
- La cristologia de la Paraula en *Dei Verbum* i *Verbum Domini* - Emili Marlés

Dia 12 (9.30-13.30 h / 16-18.30 h)

- Escriptura i Tradició - Enrico Cattaneo (FTIM - S. Luigi - Nàpols)
- El *sensus fidei fidelium* i el Magisteri - Dario Vitali (PUG - Roma)
- La recepció de la Paraula de Déu: l'acte de fe - Xavier Morlans
- La interpretació del text de l'Escriptura - Armand Puig
- Mètodes i lectures bíblics - Agustí Borrell

Informació i inscripcions (fins al 5 de desembre):

Secretaria FTC: c/ Diputació, 231 - Barcelona, t. 934 534 925, fax: 934 515 212, c/e: congressos@teologia-catalunya.cat, www.teologia-catalunya.cat.

V Setmana Bíblica «La Porta de la Fe».

La parròquia de la Medalla Miraculosa (c/ Consell de Cent, 110) organitza diversos actes del 26 de nov. al 2 de desembre. Cal destacar la lectio divina, amb l'Escola d'Animació Bíblica de Barcelona (26 nov. 19 h), la missa solemne de la Medalla Miraculosa (27 nov. 20 h) i les conferències de Begonya Palau (28 nov. 19 h), del P. Hernán Pereda (29 nov. 20.30 h), d'Enrique Cases (30 nov. 18 h) i de Pepe Pedregosa (2 des. 11 h). Informació: tel. 652 078 868 i quimil66@yahoo.es.

«**Conèixer la història del segle xx per comprendre el segle XXI**». Dijous 29 de novembre (19-20.45 h), conferència «L'Església després del Concili Vaticà II», a càrrec de Juan Maria Laboa, de la Universidad Pontificia de Comillas. A la Facultat de Geografia i Història de la UB (c/ Montalegre, 6), organitzat per la Fundació Joan Maragall. Informació: t. 934 880 888, www.fundaciojoanmaragall.org.

Amics del P. Pio de Pietrelcina. Dilluns 26 de novembre (18.15 h), darrer dilluns de mes (pregària i reunió), dirigida per fra

Valentí Serra, caputxí, a la parròquia de la Concepció (c/ Llúria 70, t. 934 576 552).

IV Trobada de Cant Coral. Diumenge 2 desembre (18 h), a la Pquia. de St. Andreu de Palomar (pl. Orfila), amb les corals Sant Andreu, El Sagrer i La Gramalla. Recollida d'aliments per al Rebost Solidari de Càritas.

Misa en memòria del obispo de Barcelona Manuel Irurita en la capilla del Santo Cristo de Lepanto de la Catedral de Barcelona, lunes 3 de diciembre (12 h).

WEB DE L'ARQUEBISBAT

L'Any de la Fe al web de l'Arquebisbat de Barcelona. Cada dia, des del facebook i el twitter de l'Arquebisbat (www.arqbcn.cat), s'ofereixen textos dels documents del Concili Vaticà II, del *Catecisme de l'Església Catòlica* i del *Compendi de la Doctrina Social de l'Església*. Aquesta iniciativa també s'inscriu en

Un nou llibre del cardenal Martínez Sistach

Dins de l'Any de la Fe i amb el desig de respondre a la necessitat d'espiritualitat en el món d'avui, el Card. Lluís Martínez Sistach ha escollit cent glosses de les que escriu cada diumenge per a diverses publicacions i les ha organitzat d'acord amb les diverses etapes de l'any litúrgic. El resultat és un llibre d'espiritualitat que segueix les celebracions de l'any cristià.

Després d'un treball introductori sobre les necessitats espirituals, dedica els successius capítols a trobar Jesús i el seu Evangeli en el temps d'Advent, de Nadal, de Quaresma, en la Setmana Santa, en el temps de Pasqua, i a trobar Jesús en els sacraments i en el temps de l'Església. El darrer capítol proposa la Verge Maria com a model del seguiment de Jesús.

Escriu el pròleg del llibre Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona. De moment, ja ha aparegut l'edició en castellà, *Una espiritualidad para el cristiano de hoy*, a cura del CPL (Barcelona 2012, 202 pàgines). Properament sortirà l'edició en català, de la qual té cura Edicions 62.

la realització del Pla Pastoral i la presència de la fe cristiana a les xarxes socials.

RECESSOS

Cinc dies d'exercicis. Del 5 al 9 de desembre, amb exercicis de dansa contemplativa, a càrrec de Victòria Hernández, a la Cova de Sant Ignasi. Informació: info@covamanresa.cat, www.covamanresa.cat, t. 938 720 422.

PALABRA Y VIDA

Una cultura de la esperança

En estos tiempos de crisis, en que nos movemos entre tantas inseguridades e incertidumbres, puede parecer una ingenuidad o un atrevimiento invitar a la esperanza. Sin embargo, también en este tiempo nuestro, es preciso renovar el camino de la esperanza en el futuro, conscientes de que se trata de un camino que hay que recorrer con paciencia y esfuerzo, y no solos sino en la compañía de los demás cristianos.

Como ha escrito el profesor Andrea Riccardi, fundador de la Comunidad de Sant'Egidio, «los últimos diez años, después de los trágicos atentados del 11 de septiembre de 2001 en Estados Unidos primero y posteriormente en ciudades europeas como Madrid y Londres, han sido un tiempo de temor. Pero, después del temor, hemos de entrar en el tiempo de la esperanza. Hemos de rehacer una cultura de la esperanza». Hemos de cultivarla cada día. La esperanza no se reduce a un clima de optimismo que se puede tener en un momento determinado y que nos puede abandonar en cualquier otro momento. La esperanza cristiana es una virtud teológica, lo que significa que es un don de Dios, y por esto la esperanza —por muchas que sean las dificultades— es fuerte y constante.

Actualmente, con motivo del reciente Sínodo de los Obispos, se ha hablado mucho sobre la evangelización. En este contexto, he recordado unas palabras que escribió Juan Pablo II sobre la esperanza en su exhortación *La Iglesia en Europa*: «Para poder anunciar el Evangelio de la esperanza es necesaria una sólida fidelidad al mismo Evangelio. Por tanto, la predicación de la Iglesia, en todas sus formas, se ha de inspirar siempre en la persona de Jesús y ha de conducir cada vez más a Él.»

Y el beato Juan Pablo II añadía todavía esta observación: «Hay que vigilar para que Cristo esté presente en su integridad: no sólo como modelo ético, sino ante todo como Hijo de Dios, el salvador único y necesario para todos, que vive y actúa en su Iglesia. Para que la esperanza sea verdadera e indestructible, la predicación íntegra, clara y renovada de Jesucristo resucitado, de la resurrección y de la vida eterna ha de ser una prioridad en la acción pastoral de los próximos años.»

Benedicto XVI, en la inauguración del reciente Sínodo de los Obispos, nos ha recordado que «la evangelización, en todo tiempo y lugar, tiene siempre como punto central y último a Jesús, el Cristo, el Hijo de

Dios, y el crucifijo es por excelencia el signo distintivo de quien anuncia el Evangelio: signo de amor y de paz, llamada a la conversión y a la reconciliación». El anuncio del Evangelio de la esperanza comporta el tránsito de una fe sostenida por las costumbres sociales a una fe más personal, más madura y más convencida.

La esperanza cristiana está fundamentada en Dios y por eso es segura, pero también es exigente, laboriosa y paciente. La esperanza es capaz de hacer emerger lo mejor que hay en nosotros. Uno de los servicios que los cristianos podemos hacer a nuestras sociedades, sacudidas por tantos miedos y tantas inseguridades, es ser promotores de una verdadera cultura de la esperanza. Se trata de un servicio especialmente necesario en las actuales circunstancias y muy oportuno en el tiempo de Adviento que comenzaremos el próximo domingo.

El tiempo de preparación a la fiesta de Navidad nos ha de invitar, especialmente en este año, a dar testimonio de que creyendo, esperando y amando, los hombres podemos vivir en paz y construir un futuro sobre unas bases sólidas.

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arzobispo de Barcelona